

ATBALSTĪT CEĻĀ

VEBINĀRS

➔ SENSORĀ UZVEDĪBA. Redze

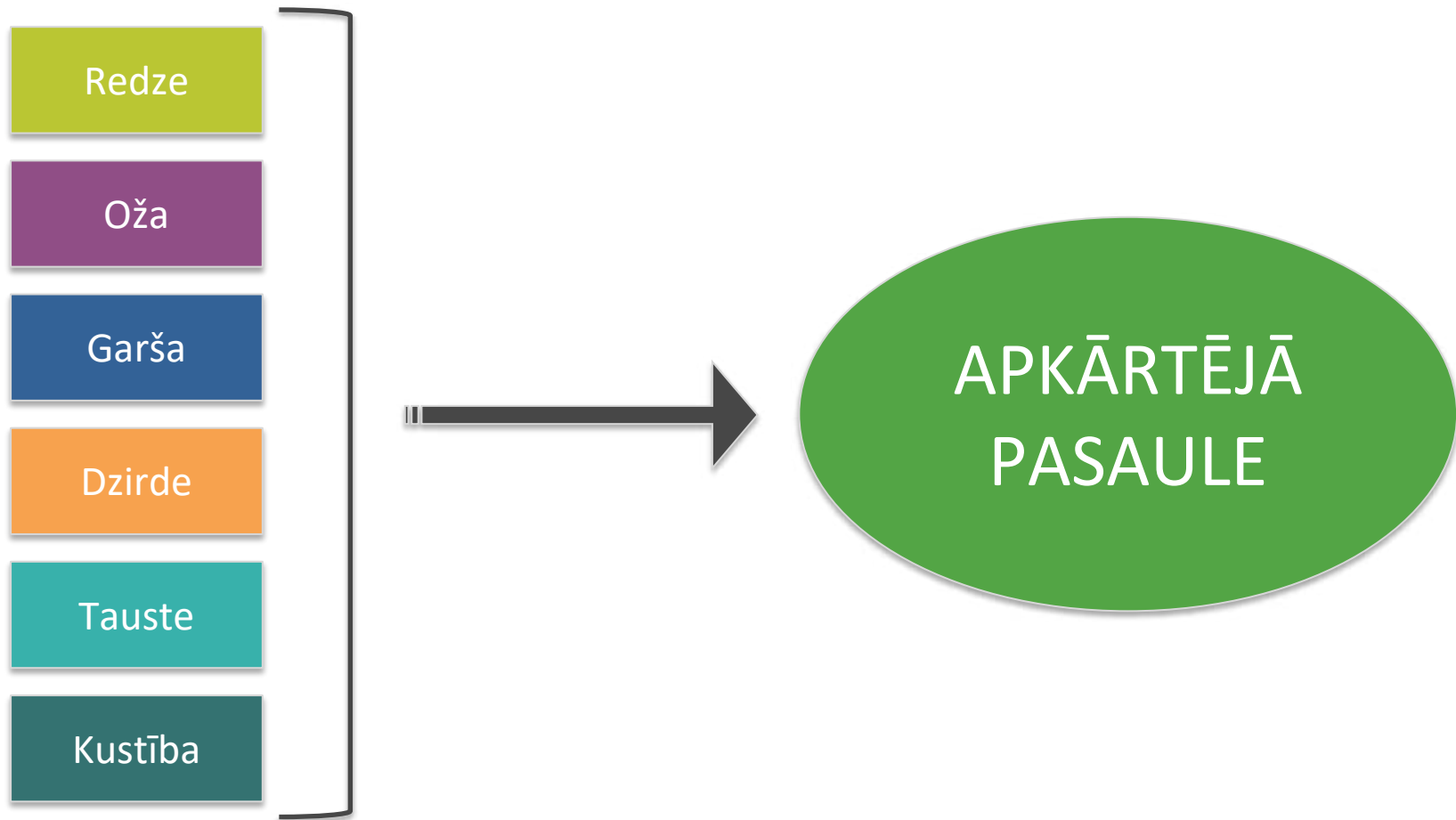
Līga Bērziņa

Labklājības ministrija

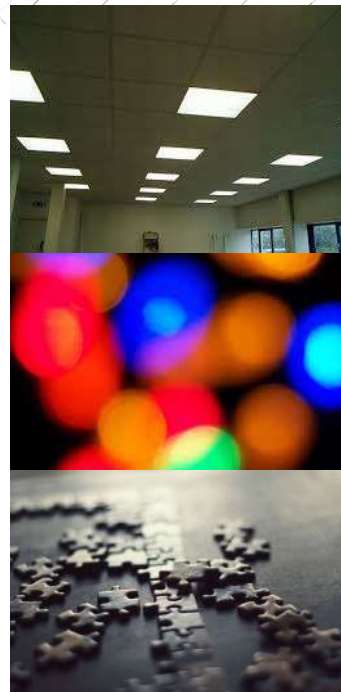
LĀTVIJAS AUTĪSMA APVIENĪBA

➔ Paaugstināts REDZES jutīgums

- Izkropļota redzes uztvere: spilgta, spoža gaisma var radīt sajūtu, ka priekšmeti lēkā apkārt;

ATBALSTĪT CEĻĀ

Tēli var būt
fragmentēti;

ATBALSTĪT CEĻĀ

Vieglāk un patīkamāk
ir raudzīties
uz detaļām, nevis uz kopainu.

➔ Spilgti un kustīgi objekti

- Ir bērni, kuri var būt apsēsti ar spilgtiem un kustīgiem objektiem

➔ Kontrastani teksti

- Grāmatu lasīšana var sagādāt galvassāpes

Viņi var meklēt veidus, kā norobežot vizuālos stimulus

- Uzstāt uz saulesbrillēm
- Kapucēm
- Viņi var bieži berzēt acis
- Likt matus priekšā acīm
- Uzstāt uz cepurēm

- Mūsu vizuālās vajadzības

- Atspīdumi

- Spilgtas lampas

Atspīdumi

Peldbaseins :: Siguldas Sporta Centrs
siguldassports.lv

alamy stock photo

Alamy.com
www.alamy.com

➔ Raibi raksti

Produkts

Pirkt Gadījuma melnā un b...
teatree.lv · Noliktavā

Produkts

Raiba kleita cena | 220.lv
mobile.220.lv · Noliktavā

Sieviešu žaketes un ja
vaide.com

Apģērbu veikals KOKOS
kokoshop.eu

- Spilgtas krāsas

- Tendence ievērot detaļas

- Slikta dziļuma uztvere

➔ Paaugstināts redzes jutīgums – Ko darīt?

- Samazināt fluorescējošas / mirgojošas / raustīgas gaismas.
- Nēsāt saulesbrilles.
- Izmantot aptumšojošos aizkarus.
- Izveidot darba telpu ar augstām sienām vai nožogojumu, kas norobežo no traucējošiem stimuliem.
- Novērst liekus atspīdumus, gaismas, nepieciešamības gadījumā gaismu izslēgt
- Piemeklēt īpašu vietu klasē, kur vizuālie kairinājumi netraucē

ATBALSTĪT CEĻĀ

Pazemināts redzes jutīgums

➔ Pazemināts redzes jutīgums

- Priekšmeti šķiet diezgan tumši vai ir grūti uztvert kādas to pazīmes;

- Pastiprināta interese par un spēlēšanās ar spilgtiem objektiem, lukturīšiem, spoguļiem

- Centrālā redze ir aizmiglota, bet perifērā redze ir samērā asa;

- Centrālais priekšmets ir pārspīlēts, bet lietas perifērijā ir neskaidras;

- Vāja dziļuma uztvere, kas var radīt problēmas ar mešanu un ķeršanu, kā arī kustību neveiklību;

- Vēlēšanas klikšķināt gaismas slēdzi;

- Grūti koncentrēties uz detaļām vai redzēt bildi kopā;

ATBALSTĪT CEĻĀ

Rokas sejās

ATBALSTĪT CEĻĀ

Spēlēšanās ar spilgtiem objektiem

- Slikta orientēšanās telpā

➔ Palīdzības iespējas:

Paplašiniet vizuālā atbalsta izmantošanu:

- Vizualizējiet nodarbību sarakstu
- Vizualizējiet uzvedības noteikumus
- Vizualizējiet dienas plānu
- Vizualizējiet stundas norisi
- Izmantojiet īpašas krāsas papīru, eksperimentējiet ar toņiem, līnijām, attālumiem

DARBS GRUPĀS

IZSKATĀS

- VISI STRĀDĀ
- VISI SADARBOJĀS
- VISI IR IZPALĪDZĪGI
- NEVIENS NEIET ĀRĀ NO KLASES (JA NAV ĀRKĀRTAS SITUĀCIJĀ)

IZKLAUSĀS

- RUNĀĒJAM MIERĪGI UN KLUSI
- RUNĀĒJAM PAR UZDEVUMU
- NEBLĀVĒJAM

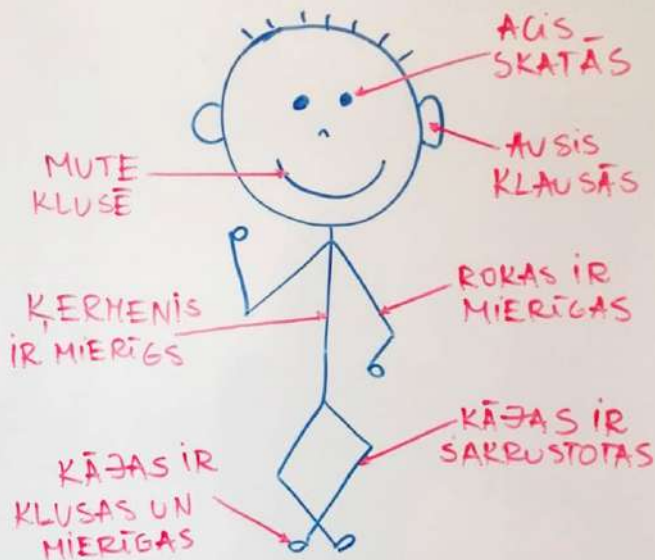
TAUS DARBS

- PILDĪT UZDEVUMU
- SADARBOTIES
- KLAUSĪTIES
- MĀCĪTIES
- STRĀDĀT SAVĀ VIETĀ

SKOLOTĀJAS DARBS

- ATBILDĒT UZ ĀJUTĀJUMIEM
- IEMĀCĪT KO ĀJUNU
- PALĪDZĒT
- KLAUSĪTIES UN MĀCĪTIES NO ĀJUNS!

KĀ KLAUSĪTIES?

8:00	breakfast
9:00	reading
10:00	Playgroup
12:00	lunch
12:30	nap / quiet time
3:00	snack time
3:45	swim lessons
5:00	dinner
7:00	bath
8:00	bed time

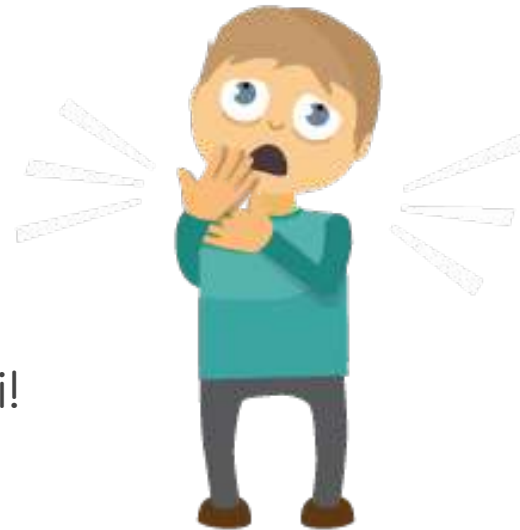
ATBALSTĪT CEĻĀ

Sensorā pārslodze

- Izmainīts sensorais jutīgums ļoti bieži ir uzvedības problēmu iemesls.
- Pievērsiet uzmanību videi, kurā atradīsies šis bērns.
- Padomājiet, ko variet mainīt.
- Brīdiniet par sagaidāmajiem sensorajiem kairinājumiem.
- Izmantojiet radoši patīkamu sensoro pieredzi!

➔ Kā palīdzēt?

- Māciet nomierināšanās prasmes
- Māciet saprast emocijas un emocionālās reakcijas
- Māciet impulsu kontroles prasmes
- Māciet problēmu risināšanas prasmes
- Saudzīgā veidā trenējiet uztvert sensoros kairinājumus veselīgi

➔ Sensorā pārslodze – Ko darīt?

- Nepieciešams pārtraukums, turklāt tieši tad, kad bērnam tas nepieciešams un tāds, kāds viņam iedod atslodzi
- Atļaujiet novilkt lieko apģērbu, ja iespējams
- Relaksējošās mantiņas
- Košļājamā gumija

Literatūras avoti:

- Koscinski, Cara. The Special Needs SCHOOL Survival Guide: Handbook for Autism, Sensory Processing Disorder, ADHD, Learning Disabilities, & More!
- Sher, Barbara. Everyday Games for Sensory Processing Disorder: 100 Playful Activities to Empower Children with Sensory Differences Althea Press.
- Strategies
- Walls, Scott. Oppositional, defiant & Disruptive Children and Adolescents: Non-Medication Approaches for the Most Challenging ODD Behaviors . PESI Publishing & Media. Kindle Edition.
- The Senses . Design Beyond Vision. Princeton Architectural Press.

ATBALSTĪT CEĻĀ

Paldies!

